

Sygn. akt II Ca 769/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 stycznia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze II Wydział Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

PrzewodniczącySSO Wojciech Damaszkowski/spr/

SędziowieSSO Alicja Izydorczyk, SSO Beata Kostaś

ProtokolantAgnieszka Lesicka

po rozpoznaniu w dniu 15 stycznia 2013 r. w Jeleniej Górze

na rozprawie

sprawy z powództwa małoletniego K. D. reprezentowanego przez przedstawicielkę ustawową J. D.

przeciwko S. P.

o podwyższenie alimentów

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze

z dnia 18 września 2012 r., sygn. akt III RC 428/12

apelację oddala.

Sygn. akt II Ca 769/12

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze oddalił powództwo małoletniego K. D. przeciwko S. P. o podwyższenie renty alimentacyjnej z kwoty 450 zł do kwoty 650 zł miesięcznie, zaliczając koszty postępowania na rachunek Skarbu Państwa.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Rejonowy oparł na następujących ustaleniach faktycznych.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z dnia 19 stycznia 2012 r. w sprawie RIIIC 938/11 zasądzone od pozwanego na rzecz małoletniego powoda podwyższone alimenty do kwoty 450 zł miesięcznie.

W dacie jego wydania matka małoletniego powoda, po ukończeniu studiów podyplomowych i stażu w (...), pozostawała bez pracy i poszukiwała zatrudnienia. Utrzymywała się z alimentów otrzymywanych na dzieci. Pobierała po 91 zł zasiłku rodzinnego i po 100 zł rocznie dodatku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego na każdego z synów. Wraz z dziesięcioletnim wówczas powodem i drugim 6-letnim synem, zajmowała nieodpłatnie mieszkanie matki. Dzieci stołowały się w szkole, co kosztowało po 140 zł miesięcznie oraz uczestniczyły w odpłatnych zajęciach pozaszkolnych, w tym chodziły na plastykę, kółko teatralne i kółko komputerowe, których łączny koszt wynosił po 300 zł. Matka małoletniego była właścicielką dwóch samochodów - S. (...)z 2000 roku i P.(...)z 2004 roku, z czego jeden był wykorzystywany przez nią, a drugi przez matkę.

Pozwany mieszkał z żoną u swoich rodziców. Wydatkował 250 zł za energię elektryczną co dwa miesiące, 100 zł za wodę co dwa miesiące i 2.000 zł sezonowo na zakup opału. Zarabiał dorywczo - maksymalnie 2.000 zł miesięcznie. Jego małżonka była w ciąży, kończyła studia w systemie stacjonarym i pozostawała na utrzymaniu pozwanego.

Przedstawicielka ustawowa małoletniego ma wykształcenie wyższe prawnicze oraz ukończone dwa kierunki studiów podyplomowych. Od dnia 17 lutego 2010 r. nadal pozostaje osobą bezrobotną bez prawa do zasiłku. Poza powodem wychowuje drugiego syna K., na którego również otrzymuje alimenty w wysokości 450 zł. Wraz z dziećmi zajmuje mieszkanie matki, która ponosi koszty jego utrzymania. Korzysta też z pomocy materialnej ojca. Jest właścicielką dwóch samochodów, z czego jeden użytkuje sama. W lipcu bieżącego roku matka małoletniego w wyniku kolizji drogowej doznała urazu kręgosłupa, w konsekwencji czego jest niezdolna do pracy i leczy się specjalistycznie.

Małoletni powód uczy się w klasie IV szkoły podstawowej. Rozwija się prawidłowo. Jest dzieckiem zadbanym pielęgnacyjnie i wychowawczo. Poza szkołą chodzi na odpłatne zajęcia do (...), które kosztują 140 zł miesięcznie oraz na spotkania drużyny harcerskiej. W czasie wakacji, za opłatą w kwocie 50 zł brał udział w półkoloniach oraz był na obozie nad morzem, którego koszty to 850 zł. Małoletni ma wadę postawy. Będzie uczestniczył w gimnastyce korekcyjnej. Dziecko leczone jest także ortodontycznie.

Pozwany od czerwca 2012 r. prowadzi działalność gospodarczą, w ramach której przebywał zarobkowo w Niemczech, gdzie przez 10 dni zarobił 1.100 euro. Z kwoty tej zapłacił podatek i poniósł koszty wyjazdu. Obecnie podejmuje prace dorywcze i oczekuje na kolejny wyjazd zarobkowy za granicę. Pozostaje w związku małżeńskim, z którego w dniu (...) urodziło się dziecko. Małżonka pozwanego nie uzyskuje dochodów i nie pobiera zasiłków. Pozwany wraz z żoną mieszka w domu swoich rodziców i korzysta z ich pomocy finansowej.

Biorąc za podstawę powyższe ustalenia Sąd Rejonowy zważył, że podstawą dochodzonego roszczenia był art. 138 k.r.o., zgodnie z którym w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego, nadal przy zachowaniu przesłanek z art. 135 k.r.o. Sąd ocenił, że zarówno po stronie powoda jak i pozwanego nie doszło do takiej zmiany okoliczności, która uzasadniałaby podwyższenie dotychczasowych alimentów. Od daty poprzedniego orzeczenia kształtującego obowiązek alimentacyjny S. P. wobec powoda do dnia wytoczenia powództwa w niniejszej sprawie upłynął okres zaledwie pięciu miesięcy. Przeprowadzone postępowanie nie dostarczyło dowodów na okoliczność, iż w okresie tym po stronie małoletniego pojawiły się nowe okoliczności przesądzające o konieczności zwiększenia wydatków na jego utrzymanie. Zakończenie przez dziecko nauki na poziomie I-III i rozpoczęcie edukacji w klasie IV, a więc w cyklu kształcenia podstawowego IV-VI nie wiąże się automatycznie z istotnym wzrostem kosztów utrzymania i wychowania małoletniego. Okoliczność ta ani nie została przez przedstawicielkę ustawową udowodniona, ani też nie wynika ona z zasad doświadczenia życiowego. Możliwości zarobkowe pozwanego także w sposób istotny nie uległy zmianie. Zarejestrował on jedynie prowadzoną wcześniej w formie prac dorywczych działalność zarobkową. Co więcej, pozwany został ojcem - także uprawnionego z jego strony do alimentacji - drugiego dziecka z obecnego małżeństwa. Pozostałe okoliczności życiowe leżące po stronie pozwanego pozostały bez zmian i jako takie były brane pod rozwagę w dacie poprzedniego wyrokowania. Ocenił Sąd także, że również możliwości zarobkowo - majątkowe determinowane sytuacją życiową, w jakiej pozostaje matka powoda nie zmieniły się. Natomiast zważywszy na jej kwalifikacje zawodowe oraz wiek dzieci, ma szansę podjęcia zatrudnienia. Przedstawicielka ustawowa z możliwości tych jednak nie korzysta i utrzymuje się z alimentów na rzecz syna, w sytuacji, gdy sama jest zobowiązana do zaspokajania jego potrzeb. Za nieprzekonywujące uznał Sąd zapewnienia matki małoletniego o nieudolnym, lecz starannym poszukiwaniu zatrudnienia. Zdaniem Sądu poza wysokimi kwalifikacjami zawodowymi będzie mogła po zakończonym obecnie leczeniu podjąć także pracę fizyczną. Osobiste starania w wychowanie dziecka i troska, którą matka otacza małoletniego powoda nie mogą w tym przypadku być jedyną formą, w jakiej spełnia ona swój obowiązek alimentacyjny, albowiem wiek i rozwój dziecka oraz stopa życiowa pozwanego na to nie pozwalają.

Powyższe rozstrzygnięcie w punkcie I apelacją zaskarżył małoletni powód, zarzucając:

1. naruszenie prawa materialnego, a to art. 135 k.r.o. przez nieuwzględnienie przez Sąd przy wyrokowaniu przedstawionych faktur świadczących o znacznych i usprawiedliwionych wydatkach ponoszonych na zaspokojenie potrzeb małoletniego przez matkę;

2. naruszenie prawa procesowego, a to art. 233 k.p.c. poprzez całkowicie dowolną a nie swobodną oceną materiału dowodowego i w związku z tym uznanie, iż nie doszło do zmiany okoliczności, która uzasadniałaby podwyższenie dotychczasowych alimentów.

Stawiając powyższe zarzuty skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie powództwa, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Wbrew zarzutom apelacji Sąd I instancji w oparciu o prawidłowo zgromadzony w sprawie materiał dowodowy poczynił niewadliwe ustalenia faktyczne, w oparciu o które wyprowadził trafną ocenę prawną.

Podzielić należało wnioski Sądu meriti, że od ostatniego rozstrzygnięcia w przedmiocie alimentów do chwili obecnej nie uległa istotnej zmianie tak sytuacja zarobkowa pozwanego jak i zakres usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego powoda (art. 138 k.r.o.).

Nie kwestionując okoliczności, że małoletni powód zakończył edukację wczesnoszkolną i rozpoczął naukę w klasie IV szkoły podstawowej, która niewątpliwie powoduje wyższe koszty utrzymania w pierwszym początkowym okresie, co wynika z konieczności zakupu podręczników, przyborów szkolnych i nowej odzieży, to w późniejszym czasie wydatki związane z utrzymaniem dziecka w wieku szkolnym pozostają na zbliżonym i stałym poziomie. W okolicznościach niniejszej sprawy, wbrew twierdzeniom przedstawicielki ustawowej powoda, poziom tych wydatków nie uległ istotnym zmianom w ciągu ostatniego roku, tj. od daty poprzedniego rozstrzygnięcia w przedmiocie alimentów. Sam zaś upływ czasu, który w rozpoznawanej sprawie jest stosunkowo krótki oraz wzrost cen, który obciąża także pozwanego, nie jest wystarczający do uwzględnienia powództwa o podwyższenie alimentów.

Prawidłowa była ocena Sądu I instancji, że w ostatnim czasie nie zmieniła się również istotnie sytuacja zarobkowa pozwanego. Przyjmując deklarowaną przez pozwanego kwotę dochodów na poziomie 2.000 zł, z której opłaca alimenty na rzecz małoletniego powoda w wysokości 450 zł, ma obowiązek partycypować w kosztach utrzymania drugiego nowonarodzonego dziecka oraz niepracującej żony wychowującej dziecko, ponosząc przy tym wydatki, wynikające ze wspólnie prowadzonym gospodarstwie domowym, stwierdzić należało, że możliwości alimentowania małoletniego powoda w wyższym zakresie są ograniczone. Tymczasem górną granicą obowiązku alimentacyjnego są zawsze możliwości zarobkowe zobowiązanego, chociażby w tych granicach nie zostały zaspokojone wszystkie usprawiedliwione potrzeby uprawnionego.

Nie ulega natomiast wątpliwości, że do zaspokajania materialnych potrzeb powoda zobowiązana jest również matka skarżącego. Tak małoletni powód jak i drugi z małoletnich synów przedstawicielki ustawowej są już w takim wieku, że sprawowanie nad nimi stałej opieki nie jest konieczne. Nie ma zatem przeszkód, by pozostawiając dzieci pod opieką osób innych lub szkoły, przedstawicielka ustawowa zintensyfikowała swoje działania w poszukiwaniu pracy, zważywszy, że posiada stosunkowo wysokie kwalifikacje. Doznany przez nią w wyniku wypadku komunikacyjnego uraz kręgosłupa szyjnego należało ocenić jako przeszkodę przemijającą, bowiem nie dowiodła w toku procesu, by z tego tytułu całkowicie utraciła zdolność do pracy. W tym wypadku, jak słusznie zwrócił uwagę Sąd I instancji, jej obowiązek alimentacyjny nie może się ograniczać jedynie do osobistych starań o utrzymanie i wychowanie dziecka.

Określając zatem zakres potrzeb uprawnionego powoda na poziomie 900 zł miesięcznie, obejmującym wydatki na wyżywienie, leczenie, edukację, rozwój zainteresowań pozaszkolnych i mając na uwadze, że obowiązek alimentacyjny obciąża każdego z rodziców w takim samym stopniu, Sąd Odwoławczy ocenił, że obowiązek alimentacyjny pozwanego

w wysokości 450 zł jest adekwatny do jego możliwości zarobkowych oraz potrzeb uprawnionego. Obowiązek w tej wysokości odpowiada także stopie życiowej obojga rodziców. W pozostałym zakresie materialne potrzeby syna zobowiązana jest zaspokajać jego matka w granicach własnych możliwości zarobkowych.

W związku z powyższym nie znajdując podstaw do uwzględnienia apelacji Sąd Okręgowy z mocy art. 385 k.p.c. orzekł o jej oddaleniu.